

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Lorentxo Lizeaga Aranburu

*Hernani,
Gipuzkoa
(1932)*

Aurkibidea

Biografia

Hernaniko Pagoaga auzoan jaio zen. Zazpi senideren artean 2.a da bera. 3 urte besterik ez zituela etxea erre zitzaien. Etxeak auzoko taberna moduan funtzionatzen zuen. Mandazai hasi zen 14 urterekin eta ikatza garraiatzen ibili zen 23 urtean. Gero, kamioi batekin garraiolari aritu zen 2 urtez, baina ez zitzaion lan hori gehiegi gustatu. Ondorengo urteetan, harik eta erretiratu den arte, egurra prestatzen jardun du bai erretzeko eta baita hesoletarako ere. Añarbe urtegia eraikitzen hasi zirenean ere berak eramandako egurrak sartu zituzten horma eusteko.

Zintak

HER-001

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ansa, Ainhoa
- **Data:** 2009-10-06
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Idoia

Pasarteak

1. Umetan etxea

- **Erref:** HER-001/003
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:02:25. **Bukatu:** 00:03:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Guraso biak auzokoak zituen. Zazpi senidetan bigarrena. Hiru urte zituela, etxea erre zitzaien.

2. Eskolan izebarekin

- **Erref:** HER-001/004
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:03:31. **Bukatu:** 00:06:00

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskola gertu zuten. Izeba zen maistra, titulurik gabea. Haizeekin arazoak zituen, eta barre egiten bazuten zigortu egiten zituen. Ilobekin beste inorekin baino gogorragoa zen, eta ez zuten eskolara joan nahi izaten. Baina elurra zenean ere ezin ziren libratu.

3. Pagoako baserriak

- **Erref:** HER-001/005
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:06:00. **Bukatu:** 00:07:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Pagoan zenbat baserri zeuden azaltzen du, izenak esanez. 20 bat baserri baziren, eta familia handiak ziren denetan.

4. Bizikletan Hernanira

- **Erref:** HER-001/006
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:07:51. **Bukatu:** 00:09:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:

Hernanira 10 urterekin hasi zen joaten, bizikletan anaiarekin; Donostian erosi zituzten bizikletak. Mandazainei bazkaria eramaten zieten, diru pixka bat ateratzeko. 14 urterekin hasi zen lanean.

5. Mandazain ibili zenekoa

- **Erref:** HER-001/007
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:09:48. **Bukatu:** 00:11:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Ikazkinak eta txondorrak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Mandazain lanak. Ola zaharrera joaten zen, bost orduko bidean, egunean hiru bidaia. Oiartzungo ikazkinekin ibili zen, ikatzarekin. 23 urte egin zituen mandoarekin lanean.

6. Kamioilari eta egurra prestatzen

- **Erref:** HER-001/008
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 00:11:26. **Bukatu:** 00:14:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

23 urte mandazain ibili ondoren, aitarekin hasi zen garraio lanetan, kamioiarekin. Azukrea, kafea... eramaten. Anaia eta biak ibili ziren. Bi urte egin zituen, nekatu arte. Egurra prestatzen hasi zen, orduan, kamioian eramateko. Etxean bi kamioi zituzten. Kamioiarekin zebilen auzotar bat nola hil zen, amilduta.

7. Su egurra okindegiatarako eta eskoletarako

- **Erref:** HER-001/010
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:14:48. **Bukatu:** 00:16:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Kotxe gutxi zeuden lehen, Goizuetan pare bat. Eta orain pare bat etxe bakoitzeko. Su egurra nola prestatzen zuen, okindegiatarako. Berogailuetarako ere bai, eskoletan eta. Nafarroa urruti geratzen zitzaien.

8. Su egurra prestatzen II

- **Erref:** HER-001/012
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:17:02. **Bukatu:** 00:19:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Nafarroan jende asko dedikatzen zen egurretara. Aranon ere arratibeldarrak ikatza eta egurrarekin ibiltzen ziren. Gustukoa zuen bere lana. Egurra mozteko zein tresna zerabilten eta ze egur mota zen. Pinua etorri zenean, pagoak kendu zituzten. Pinuarekin lan gutxi egin zuten; egur zikina da.

9. Hesolak egiten

- **Erref:** HER-001/013
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:19:38. **Bukatu:** 00:22:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Hesolak egiten ere hasi ziren gero. Ordaindu ez zien batekin arazoak izan zituzten. Gainera, lan gogorra zen eta irabazi gutxikoa.

10. Hesolak egiten II

- **Erref:** HER-001/014
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:22:19. **Bukatu:** 00:24:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Hesolak nola egiten zituzten. Akaziak 1,80an mozten zituzten. Diru gutxi ematen zuen. Gasteizko bati beraien hesolak gustatu zitzaizkion.

11. Hesolak egiten III

- **Erref:** HER-001/017
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:27:44. **Bukatu:** 00:29:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Baserritarrek lurak ixteko hesolak erabiltzen zituzten, baina ez zen negozio ona. Orain plastikozkoak daude.

12. Añarbeko urtegiko lanak

- **Erref:** HER-001/019
- **Iraupena:** 0:04:21. **Hasi:** 00:33:02. **Bukatu:** 00:37:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Añarbeko urtegiko lanak. Kamioiarekin ibiltzen ziren. Zein baserri geratu ziren ur azpian. Ur falta zegoen Donostian. Pagoa jarri zuten, pareta egiteko; uretarako balio duen egur bakarra da.

13. Pagoako errota

- **Erref:** HER-001/020
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:37:23. **Bukatu:** 00:38:23

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Baserría » Baserríko lanak » Erróta

Laburpena:

Pagoan errota dago. Auzoko argindarra han sortzen zen garai batean. Presak Iberduerorenak dira orain denak.

14. Santioko ermita

- **Erref:** HER-001/023
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:40:00. **Bukatu:** 00:41:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak

Laburpena:

Santioko ermitan monagilo ibilia da. Egunero izaten zen meza. Apaiza bertan egoten zen, arrebarekin. Orain okupak daude han.

15. Aduana eta "kaseteroa"

- **Erref:** HER-001/025
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:41:28. **Bukatu:** 00:43:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Beste batzuk

Laburpena:

Aranzelak. Aduana non zegoen. "Kaseteroa". Dirua edo ardoa edo egurra, zerbait eman behar izaten zieten.

16. Pagoako tabernako kontuak

- **Erref:** HER-001/027
- **Iraupena:** 0:03:41. **Hasi:** 00:43:56. **Bukatu:** 00:47:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

Pagoan taberna zuten. Oiartzungo morroia zuten, belarria moztua zuena. Zezina ekartzen zuen hark. Limonada botilak. Aitonak hartu zuen taberna. Ardoa eta ogitartekoak, besterik ez zen izaten. Auzotarrek erabiltzeko dirua sortu zuten.

17. Pagoako tabernako kontuak II

- **Erref:** HER-001/029
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:48:20. **Bukatu:** 00:50:06

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Pagoako tabernan bilerarik ez zen izaten, lotarako tokirik ere ez... Oartzun leku hobe zen lanerako; mugimendu gehiago zegoen. Oartzungo mandazainak aipatzen ditu.

18. Mandazainaren lana II

- **Erref:** HER-001/030
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 00:50:06. **Bukatu:** 00:52:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Mandazainaren lana nolakoa zen. Mandoa kargatzeko trebetasuna behar zen. Eguraldi txarrarekin gaizki ibiltzen ziren, bustita. Katiuskarik ez zuten; zakua buruan. Baina ez ziren gaixotzen.

19. Hernanirako joera

- **Erref:** HER-001/031
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:52:45. **Bukatu:** 00:54:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Hernanira eskolara joaten ziren. Gero kamioia deskargatzen hasi ziren. Enkarguak Hernanin egiten zituzten eta azokara ere joaten ziren. Azokan zer izaten zen: animaliak, landareak...

20. Esne behiak eta baratzea

- **Erref:** HER-001/032
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:54:30. **Bukatu:** 00:57:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Familia eta harremanak
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

<p>Esne behiak zituzten. Ardirik ez. Etxea erre zitzaientean, 15 bat behi zituzten. Baratzea ere bazuten. Amona eta izeba ibiltzen ziren baratzean. Izeba hura maitea zuten: txokolatea ematen zien; beste izebak, berriz, erregelarekin jo. "Holaxe bizittu gea gu".</p>

21. Gerra etorri zenean, Askatzura

- **Erref:** HER-001/034
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:57:06. **Bukatu:** 00:59:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Etxea oso zaharra zen, erre zenean. "Kiskur zaharra", aitona, hila zen ordurako. Gerra etorri zenean, Askatzura joan ziren bizitzera.

22. Erromeriara Bentaberrira

- **Erref:** HER-001/037
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 01:02:06. **Bukatu:** 01:02:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Orduan ez zen oraingo pikerik izaten ofiziokoen artean. Erromeriara Bentaberrira joaten ziren. Pilotan ere aritzen ziren.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-02-18

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com